

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucașfăruș”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare :
pe 1 an K 20—, pe $\frac{1}{2}$ an K 10—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni :
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 26 Octombrie 1901.

Nr. 42.

Conferența Băncilor.

În numărul din urmă al revistei noastre am publicat procesul verbal al Conferinței II a Directorilor băncilor române asociate pe baza concluzelor enunțate de I conferință din 25 și 26 Iunie 1898.

Concluzile asupra cărora reprezentanții institutelor rom. de credit au convenit la 20 Septembrie a. c., având a se comunica cu direcțiunile băncilor asociate, vor forma acum obiectul apretării acestora, și numai după-ce vor obține aprobarea lor sau cel puțin a majorității lor, vor deveni norme obligatoare.

Deși deci ultimul cuvânt nu s'a pronunțat încă în această chestiune, credem că după decursul conferinței din Septembrie putem conta cu oare-care siguranță la aceea, că băncile asociate vor adera la măsurile proiectate pentru consolidarea organizațiunii noastre financiare.

Căci deși conferința a fost cercetată de un număr mare de plenipotențiați, și deși aceștia reprezentau diferite cercuri de interese și se recrutaseră din diferite medii sociale, — totuși decursul discuțiunii, atât în comisiunea exmisă pentru pregătirea proiectelor de conclud cât și în plenul conferinței, a fost atât de armonios, încât singur din această împrejurare se poate deduce, că neajunsurile a căror sanare a fost pusă la cale, au fost pretutindenea și pe deplin simțite, și că și acțiunea inaugurată și remediile de sanare plănuite de Delegațiune, au fost în consonanță cu trebuințele reale ale băncilor noastre.

Putem susține aceasta cu atât mai vârtos, deoarece de astădată cercurile interesate nu au fost nepregătite pentru lucrarea ce au avut să o săvârșească, ci din contră

au fost prevenite de timpuriu și bine informate prin o lungă serie de publicațiuni și discuțiuni despre intențiunile Delegațiunii. Prin urmare vederile contrare ar fi avut destul privilegiu a se manifesta.

Și cu toate că reformele proiectate în cea mai mare parte impun institutelor interesate sacrificii destul de considerabile, am putut vedea cu satisfacție, că în conferință nu s'a ridicat nici o voce, care s'ar fi pus pe baza unor vederi mai înguste, validând interesele momentane în contul siguranței viitorului.

Această nobilă și serioasă *abnegațiune* a reprezentanților institutelor noastre de credit, formează nota *caracteristică* a conferinței din Septembrie, și este tot-odată și o garanție a succesului lucrărilor săvârșite de ea. Căci această *abnegațiune* dovedește în modul cel mai eclatant, că cercurile conducătoare ale băncilor noastre nu se ocupă numai pro forma cu ideea consolidării organizațiunii noastre financiare, ci au intențiunea serioasă de a și realiza această consolidare — fie chiar și cu prețul unor jertfe momentane cât de considerabile și simțitoare.

Nu ne îndoim, că reprezentanții cari au participat la ultima conferință, se vor putea degaja fără greutate de angajamentul luat, și vor putea convinge totalitatea direcțiunii institutelor lor atât despre necesitatea reformelor proiectate, cât și despre aceea că măsurile propuse de conferință nu se pot amâna, dacă avem întru adevăr intențiunea de a asigura viitorul băncilor noastre contra tuturor eventualităților.

Dorim deci, ca concluzile conferinței să fie apretate în sinul institutelor asociate cu aceeași maturitate, cu care au fost discutate în plenul conferinței, ca băncile noastre să-și creeze astfel garanțiile viitorului lor prin propria lor acțiune socială autonomă și ca ac-

țiunea legislativei pentru reforma băncilor, care la nici un cas nu va mai pute întârzia timp îndelungat, să le găsească pe un nivel, unde nu le va mai pute împiedeca în dezvoltarea lor nici rigoarea legii, nici eventual lipsa de bunăvoință a celor ce o vor aplica.

Cât pentru noi, conclusele conferenței vor forma și pe viitor obiectul preocupărilor noastre, ca prin discuțiunea lor cât mai aprofundată să contribuim la stabilirea și executarea lor în condițiunile cele mai corespunzătoare scopului.

Pensiunile oficialilor de bancă.

În vederea împrejurării, că între agendele conferenței Directorilor de bancă, convocată la Sibiu pe 20 Sept. a. c., a fost luată și cauza asigurării viitorului oficialilor de bancă, s'a pornit în sinul acestora o vie mișcare, care a dat ființă unei conferențe generale a oficialilor băncilor române, ținută în Cluj la 18 Sept. a. c.

Această conferență a adresat Delegațiunii băncilor un Memorand, care a fost prezentat conferenței Directorilor din 20 Septembrie, și aflând în sinul acesteia o primire binevoitoare, a și fost rezolvat prin concludul Nr. VIII (p. E.) în înțeles favorabil.

Crezând că „Memorandul“, prin care oficialii băncilor noastre și-au expus justele lor cereri, va fi de interes pentru cetitorii noștri, — lăsăm să urmeze întreg textul lui:

Onorată Delegațiune a băncilor române!

Promovarea intereselor și consolidarea puterii morale a corpului funcționarilor de bancă pe deoparte, iar pe de altă parte nesiguranța existenței ce le-o oferă astăzi băncile noastre, au fost motorii puternici, cari au îndemnat pre funcționarii de bancă la o mișcare, care sub auspiciile și binevoitorul sprigin al On. Delegațiunii a băncilor române, să se asocieze la o reformă temeinică a stărilor anormale de azi.

Este lucru știut, că prosperarea unui institut de bani depinde în prima linie dela conducere, iar în a doua linie dela onestitatea, zelul și bunăstarea funcționarilor lui.

Onestitatea și zelul însă sunt de regulă condiționate de bunăstarea și siguranța pentru viitor, ce o oferă institutul funcționarului său.

Bunăstarea prezentului și siguranța viitorului stărneste în proporție rivna de muncă.

Basați pe acest raport just ce există între institute și funcționarii săi în chestiunea muncii și a asigurării existenței — un grup al funcționarilor de bancă a exmis un apel către colegii lor, prin care i-a invitat la o conferență pe ziua de 18 Septembrie 1901 la Cluj, cu scopul de a discuta modul cum s'ar pute îmbunătăți starea lor de azi.

Apelul a produs echoul dorit, căci la conferență au luat parte atât în persoană, cât și prin aderențe în scris, reprezentanți aproape ai tuturor băncilor noastre.

Această conferență după discuțiuni serioase a aflat de bine a înainta Onor. Delegațiunii a băncilor românești, sub a cărui binevoitor scut speră a ajunge cu înlesnire la limanul dorit, următorul

MEMORAND.

Discuțiile de azi s'au învârtit în jurul următoarelor chestiuni ardente, a căror deslegare urgentă credem a fi și în interesul progresului institutelor noastre.

I. S'a discutat modul de grupare a forțelor intelectuale și morale ale funcționarilor de bancă într'un organism bine constituit, și conferența a aflat de mai acomodată întemeierea unei reuniuni a tuturor funcționarilor angajați la băncile românești.

Mijloacele intelectuale ale proiectatei reuniuni ar fi:

Inițiarea și spriginirea prelegerilor publice din domeniul economiei; spriginirea, lucrarea și înlesnirea editării de opuri economice și econ.-financiare; premiarea opurilor economice; spriginirea și întreținerea cursurilor practice pentru însușirea și dezvoltarea cunoștințelor economice, și în special pentru lucrările financiare și de bancă; îngrijirea de publicitatea chestiilor econ.-financiare prin un organ specialist, și în fine va îngriji de promovarea tuturor acelor mijloace cari țințesc la ameliorarea sortii membrilor ei.

Mijloacele materiale se vor recuira din:

1. Sumele intrate dela membrii reuniunii.
2. Venitele realizate din publicațiunile reuniunii.
3. Venitele petrecerilor, concertelor, conferințelor și loteriilor arangiate în favorul reuniunii.
4. Dotațiuni, eredități și legate.
5. Colecte în favorul reuniunii.

Intrucât arangiarea întreprinderilor de sub 3 și 5 reclamă concesiia autorităților, concesiia trebuie exoperată.

Membri sunt: fondatori, onorari, ordinari și ajutători.

Deoarece reuniunea proiectată numai sub scutul și auspiciile On. Delegațiunii a băncilor poate să-și ajungă mai eficace ținta dorită — roagă cu toată insistența pe On. Delegațiune a băncilor să-i pună la dispoziție tot sucursul ei moral și material.

II. Purcedând conferența din faptul, că Onor. Delegațiune a băncilor a binevoit a lua în programul punctelor de dezbateră pentru ședința sa din 20 Septembrie 1901 și arangiarea chestiunii viitorului funcționarilor, s'a ocupat cu modul de soluțiune a afacerii unui fond de pensiuine, care să asigure viitorul tuturor funcționarilor.

Ca rezultat al acestor consfătuiri conferența funcționarilor își ia voie a presenta Onor. Delegațiunii a băncilor următorul mod de soluțiune:

Fondurile de pensiuini existente la anumite institute să rămână și în viitor intacte.

Cu începerea anului 1902 să se creeze un fond general de pensiuini pentru toți funcționarii aplicați la băncile noastre.

Cuotisațiia acestui fond să fie:

a) 2% din profitul net anual arătat în bilanțul fiecărui institut.

b) 2% din salariul anual propriu ținut al tuturor funcționarilor definitivii.

Manipulațiia fondului creând să se facă astfel:

Fiecare institut își manipulează cuotisațiile autonom sub titlul „Fondul general de pensiuini“.

În primii 10 ani interesele de 5% se capitalizează semestral și se adaugă la capital.

După 10 ani interesele se manipulează separat ca depunere, iar libelul se transpune biroului central al funcționarilor, respective al fondului, pentru ca acesta, în proporțiia cuvenită amăsurat statutelor creinde pentru acest fond, să poată face asemnările la eventuale pensionări.

După calculii făcuți, luat e de basă datele statistice din ultimul „Anuar“ al băncilor, acest fond s'ar urca în primii 10 ani la suma de circa 1.000.000 coroane, prin ceea-ce s'ar asigura pe deplin procentele de pensiuine a fie-cărui funcționar în raport cu anii de serviciu socotiți dela anul 1902.

La acest calcul s'a luat de basă suma salarelor atât a directorilor executivi, cât și a celorlalți funcționari.

III. Pentru asigurarea viitorului funcționarilor de bancă, conferența roagă ca Onor. Delegațiune a băncilor să binevoiască a insista pentru ca în viitor fie-care bancă să-și creeze regulamente de serviciu uniforme, ca deosebire referitoare la angajarea și dimiterea funcționarilor.

IV. Pentru ca și corpul funcționarilor, după modestele lor puteri, să Vă poată sprijini în munca ce o faceți pentru înflorirea institutelor noastre, și în specie pentru rezolvarea cesiunilor referitoare la funcționari, conferența se roagă să-i permită Onor. Delegațiune a băncilor, ca în viitor corpul funcționarilor să fie reprezentat prin cel puțin 5 membri, exmiși de adunările generale ale înființândei reuniuni, cu vot decisiv.

Încredințați pe deplin despre bunăvoința ce o manifestați față de soarta funcționarilor de sub înțeleapta D-voastră conducere, conferența sperează că rugările cuprinse în memorandumul present, vor fi luate sub părinteasca cumpănire a Onoratei Delegațiuni a băncilor.

Eventualul răspuns Vă rugăm să ni-l comunicați prin presidiul conferenței noastre dl Iosif Lissai.

Cluj, la 18 Septembre n. 1901.

În numele conferenței funcționarilor de bancă:

Iosif Lissai,   Nicolae Căciulă,   Vasilie C. Osvadă,
president.   notar.   notar.

Un nou faliment.

Lumea financiară din țeară iarăși are ocaziune a se ocupa cu un faliment senzațional, falimentul băncii: „Bau- und Bodencredit-Bank“ din Oedenburg (Sopron), contra căreia s'a deschis concursul la cererea a doi membrii din direcțiune. În urma unei reviziuni provisorie efectuate imediat după deschiderea concursului s'a satorit o lipsă de K 300.000— la depozitele băncii, primite spre administrare. Conform fasiunei funcționarilor institutului falimentat, bilanțurile ultimilor 10 ani sunt false; funcționarii au știut atât aceasta, cât și aceea că directorul executiv, Schladerer, folosește depozitele spre scopurile sale, dar stând sub presiunea șefului lor n'au cutezat a o spune. Revișiunea registrelor se face prin experți și creditorii societății au cerut secuestru de asigurare preste averea membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiare. Afirmativ s'a constatat până acum, că banca are în circulațiune bonuri de cassă în valoare de K 1.200.000—, depozitele spre fructificare fac circa K 800.000—, iar depozitele spre administrare 3—500.000 K.

Activele băncii falimentate, întrucât s'a putut erua până acum, fac circa K 500.000—, care sumă însă este problematică, căci portfoliul conține foarte multe cambii dubioase.

Diferința aproximativă se urcă la K 3.000.000—.

Desastrul acestei bănci se atribue în întregime manipulațiunii frauduloase a directorului executiv Schla-

derer, care a condus banca în decurs de 27 de ani și s'a bucurat de nemărginită încredere în toate părțile. Jocul la bursă și cărțile l'au abătut de pe calea adevărată, trăgând cu sine și pe șef-contabilul și cassarul băncii, cari ambii sunt arestați, pe când urzitorul tuturor relelor a fost aflat mort în apropierea vilei sale dela marginea orașului.

Expertii exmiși, procuratura și judele de instrucțiune desvoaltă o activitate febrilă pentru constatarea situațiunii adevărate a societății și pentru stabilirea modului de defraudare comisă de ani de zile.

Banca „Bau- und Bodencredit-Bank“ s'a întemeiat la 1872, cu capital social de K 480.000—; dela anul 1893 banca plătea o dividendă de 10% și bilanțul ultim, pe 1900 presenta următoarele poziții mai principale: Active: Cassa K 110.494—; Escompt K 630.766; Anticipațiuni K 424.529—; Efecte K 762.844—; Hipotecă K 64.941— etc. Pasive: Capital K 480.000—; Reserve K 300.777—; Fond de pensiuine K 38.123—; deposite K 420.688—; bonuri de cassă K 812.800—; Profit K 56.991—.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

Responsabilitatea avocatului. Dacă la exoperarea unui împrumut, precum și la redigiarea obligațiunii și la ridicarea împrumutului votat, a intervenit, ca plenipotențiat al împrumutătorului, un avocat, atunci acesta, față de institutul de bani, este responsabil pentru aceea că cel-ce a cerut împrumutul este identic cu proprietarul imobilului oferit ca hipotecă.

(Curia reg., Nr. 4329 dela 1 April 1901).

*

Cerințele protestului. § 99 al L. Camb. punct 2 pretinde cu privire la protest numai atât, ca acela să conțină numele și firma persoanelor pentru cari și contra cărora s'a ridicat protestul; numele persoanei fizice, încredințate din partea firmei a duce cambia la protestare, nu se cere. Indicarea oarei la care s'a ridicat protestul, conform § 99 al L. Camb., nu formează o cerință esențială a protestului. Notarul public reg. protestător, a confirmat în protest, că în strada și în casa indicată în cambie cu numărul, domiciliatul nu are nici locuință nici local de afacere; prin urmare implinind obligămentul său circumscris în § 102 al L. Camb. punct. 2., excepțiunea piritului, că din protest nu este evident dacă notarul public s'a interesat sau nu la locul competent (la proprietarul sau îngrijitorul casei) de locuința domiciliatului, — este nebasată.

(Curia reg. Nr. 1335/900 dela 20 Martie 1901).

*

Domicilierea ulterioară a cambiei nu poate fi escepționată de cătră debitorul cambial, dacă a avut cunoștință despre împrejurarea, că institutul care a escomptat cambia observă obiceiul de a domicilia cambiile escomptate la sine însuși. Tot astfel și în casuri când respectivul debitor n'a știut înainte, la care institut se va escompta cambia girată de dinsul.

(Curia reg., Nr. 95 din 1901).

STATISTICĂ.

Avuția națională a Ungariei este evaluată de statisticianul Frid. Fellner la K 31 miliarde. Din aceste K 15.374 miliarde face proprietatea fonciară, K 1.639 miliarde minele, K 4.432 miliarde edificiile, K 3.178 miliarde căile și mijloacele de comunicație, iar K 10.142 miliarde averea mobilă. Țara datorește străinătății K 4.631 miliarde. Din avuția națională 60% este avere imobilă, 27% mobilă și 10% mijloace de comunicație.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 24 Octobree 1901.

Tendința tirgului internațional este în urcare. Din toate piețele se anunță o încordare a scomptului. Scumpirea banilor de astădată își ia impulsul din Franca, care până acuma își oferia capitalurile abundante în toată Europa. Scumpirea banilor în Franca se atribue la diferite împrejurări. Reducerea continuă a stock-ului de aur la Banque de France a produs o dispozițiune rezervată a institutului de emisiune. Prin împrumuturile continue din toate părțile, cari au fost plasate în Paris, s'au înghițit sume imense, iar acum se anunță, că Republica însăși are să apară pe piață cu un împrumut, a cărui mențiune va fi balansarea budgetului de stat. Incordarea ivită în Paris se va resimți mai tare în Anglia, fiindcă după cum se raportează, posturile mai mari scadente la medió al lunei aceste, nu s'au reînnoit, ci s'a pretins contravaloarea. De aici provine continua scădere a cursului de chekuri asupra London, unde se dă deja cu socoteala că aurul își va lua cursul spre Franca. Pentru situațiunea generală a tirgului monetar este de tot priincioasă împrejurarea, că formațiunea nefavorabilă a cursului de devise pe continent s'a ivit chiar la un period, când posibilitatea unui export de aur spre New-York, cel puțin pentru un moment, este exchisă. Cursul de chekuri în New-York iar s'a urcat și situațiunea băncilor din New-York încă nu e nefavorabilă; din contră însă devisele cu termin scurt asupra London la bursa din Berlin s'au redus în curs, ce se aduce în legătură cu scumpirea banilor din Germania. În acest moment de deteriorare al cursului de devise Banca Angliei are o rezervă puternică, care în cursul săptămânei s'a sporit încă cu 164.000 punți sterling. Cu această rezervă puternică institutul poate ține piept față de cereri foarte mari și astfel în City se dă cu socoteala, că acest an se va incheia cu o rezervă de 21 milioane punți, luându-se în considerare sumele ce de regulă se expediază în Novembre și Decembre spre India și Egipt. Cu toate acestea însă se crede, că Banca Angliei încă astăzi va decide urcarea etalonului, (vedi mai jos).

Reserva de aur a Băncii franceze iarăși s'a redus cu 5·6 milioane franci. Buletinul din urmă al Băncii germane a făcut bună impresiune, dovedind o întărire crescândă a disponibilităților. Portofoliul de cambii și plasarea în lombarde s'au redus cu 88 milioane Marce, de asemenea și circulațiunea de bilete cu 81 milioane. Din contră disponibilitățile s'au sporit cu 30·6 milioane, din cari se vin pe stockul de aur 29·4 milioane Marce. Scomptul privat, care până acum diferă mult de cel oficial, s'a urcat la 3 procente, prin urmare diferența

de astăzi este de netto 1%. Prioritățile de cale ferată rusesci au avut un succes de tot bun. Scumpirea banilor de pe piețele vestice se resimte și în tirgul nostru de devise, fiindcă devisele asupra Franciei și Germaniei, mai vartos însă cele dintâi, s'au încordat tare.

*

○

Monete noue. În cuartatul III al anului 1901 au fost monetisate următoarele piese: à K 5— în valoare de K 19.203,150—, cari s'au pus toate în circulațiune; piese à K 1— K 60 004,752—, din cari s'au pus în circulațiune K 60.002,752—; rămânând în deposit K 2000—; piese à 20 f. K 10,800.000—, puse toate în circulațiune; piese à 10 f. K 7.200.000—, din cari puse în circulațiune K 7.197,700—, rămânând în deposit K 2300—; piese à 2 f. K 5.228,192·66, din cari s'au pus în circulațiune K 3.495,982·70, rămânând în deposit K 1.732,209·96, și în fine piese à 1 f. K 594,094·43, din cari predate circulațiunei K 339,517·21, rămânând în deposit K 254,577·22.

*

Programul monetisărilor pro 1902. Pentru anul viitor se proiectează monetisări în valuta de coroane în suma de 21·09 mil. K., — (cu 4·1 milioane K mai puțin decât în anul 1901, deoarece-cu din monetele de 1 K mai este de monetisat numai restul contingentului). Anume se vor monetisa: 1 mil. K în piese de 20 K pentru stat și particulari, apoi 10 mil. K din aceleași piese pentru banca de emisiune, 7 892 mil. K. piese de 1 K, și în fine câte 0·6 mil. K în piese de 2 f. și 1 f. — Afară de aceste se proiectează monetisarea a 400.000 galbini și 500.000 taleri levantini.

Situațiunea Tesaurului rom. Ministerul rom. de finanțe a publicat situațiunea Tesaurului încheiată la 31 Iulie 1901 în care găsim rezultatele gestiunei pe cele șase spre-zece luni ale exercițiului 1900—1901, care se încheie definitiv la 30 Septembrie curent, precum și rezultatele primelor patru luni ale exercițiului în curs 1901—1902.

În ceea-ce privește exercițiul 1900—1901, situațiunea încasărilor și plăților de la 1 Aprilie 1900 până la 31 Iulie 1901 este următoarea:

Incasări	lei 201.692,631·94
Plăți	„ 235.600,064·46
Excedent de plăți	„ 33.907,432·52

Acest deficit este totuși susceptibil de a se modifica în favoarea Tesaurului în cursul celor două din urmă luni suplimentare până la închiderea exercițiului. În adevăr, după conturile provisorii, încasările efectuate în cursul lunei August se urcă la 2.455,000 lei, față numai de 1.172,000 lei plăți, așa în cât la 31 August deficitul exercițiului 1900—1901 va fi redus la 32.600,000 lei și va mai scăde încă până la finele lui Septembrie cu vre-o 3 milioane, de oare-ce plățile în contul acestui exercițiu fiind efectuate până la 31 August, ceea ce se va încasa în luna Septembrie va contribui în întregime la reducerea cifrei deficitului, care va rămâne astfel în definitiv de 29½—30 milioane.

S'au arătat cu ocaziunea examinării situațiunii de la 30 Iunie, fondurile de care dispune Tesaurul pentru acoperirea acestui deficit.

Trecem la rezultatele gestiunei pe primele patru luni ale exercițiului în curs.

Incasările efectuate de la 1 Aprilie până la 31 Iulie 1901 se urcă la suma de 56.445,012 lei 61 bani și sunt cu 6.231,099 lei 58 bani superioare acelora din

epoca corespunzătoare a exercițiului precedent, după cum se poate vedea din următoarea tabelă comparativă.

Natura veniturilor	Incasări de la 1 Apr. până la 30 Iunie 1901	Diferința față cu aceeași epocă din a. tr.
Contribuțiuni directe	8.456,699-56	+ 378,557-62
„ „ indirecte	16.404,261-15	+ 1.905,956-93
Monopol. Statului	15.341,343-99	+ 52,139-21
Venit. min. domen. . . .	3.258,347-09	— 324,915-90
„ „ lucr. publice	6.628,253-82	+ 4.528,253-82
„ „ de interne	3.137,042-50	+ 237,403-36
„ „ „ finance	323,078-72	+ 117,260-72
„ „ „ războiu	155,839-61	+ 54,311-81
„ „ „ externe	60,566-18	+ 23,373-29
„ „ culte și instr. publ. . . .	8,713-10	+ 110-20
„ „ justiției	70,025-87	— 121,184-07
Venituri diferite	2.600,840-92	— 620,167-41
	56.455,012-61	+ 6.231,099-58

Precum vedem, toate capitolele bugetare au dat plus-valute față cu încasările din exercițiul precedent. Examinează însă în detaliu diferitele categorii de venituri, constatăm la unele din ele o decrescere, care însă nu este de natură a sdruncina echilibrul bugetar, de oare-ce această decrescere corespunde tocmai cu reducerile operate în evaluările acestui exercițiu. Ast-fel la contribuțiunile directe: patentele, căile de comunicație, licența beuturilor spirtoase și taxa de 5% asupra salariilor au dat împreună un minus de 245,192 lei 37 bani; dar dacă ținem seamă că evaluatiunea acestor două din urmă venituri a fost redusă cu 1.250,000 lei în bugetul exercițiului în curs, vedem că cuota proporțională a reducerii pe patru luni este de 416,000 lei pe când ceea-ce au dat mai puțin aceste venituri în patru luni se urcă numai la 245,192 lei așa în cât vedem că încasările sunt superioare evaluărilor bugetare. La capitolul contribuțiilor directe mai vedem, că fonciera, zecimele de percepere și amenzile după legea licențelor au dat 623,749 lei 99 bani mai mult decât în exercițiul precedent, așa în cât acest capitol se încheie cu o plus valută de 378.557 lei 62 bani, după cum arătăm mai sus.

La contribuțiunile indirecte: vnzarea de timbre, taxele de înregistrare, amenzile de contravențiuni, taxa asupra hectarelor de vii și pruni și taxa de consumație asupra zahărului au dat mai puțin 911,443 lei 27 bani, pe când venitul vămilor a crescut cu 1.973,233 lei 05 bani, iar vizele de timbru, taxa pe succesiuni și donațiuni, taxa beuturilor spirtoase și amenzile la contravențiuni la legea spirtoaselor au dat un alt plus de 814,167 lei 15 bani, astfel că și acest capitol acasă o plusvalută de 1.905,956 lei 93 bani.

Monopolurile arată la vânzarea tutunurilor 1.051,286 lei 57 bani mai puțin decât în anul trecut, dar evaluarea acestui venit se găsește redusă cu 2.500,000 lei, așa în cât și aci încasările au trecut peste cuota proporțională a evaluărilor. În acest capitol figurează hârtia de țigarete care în cele patru luni de care ne ocupăm a făcut să intre 1.165,630 lei 85 bani. Avem deci și la monopoluri o plus-valută de încasări care se urcă la 52,139 lei 21 bani.

La veniturile ministerului lucrărilor publice avem un plus de încasări de 4.528,253 lei la care căile ferate au contribuit cu 4.400,000 lei și transporturile pe Dunăre și șantierul dela T.-Severin cu 128,253 lei 82 bani.

Celelalte categorii de venituri prezintă variațiuni mai puțin importante.

În ceea ce privește cheltuielile, ele s'au urcat la suma de 52.718,138 lei 24 bani, fiind cu 8.202,045 lei 28 bani inferioare aceloră din epoca corespunzătoare a anului trecut, bine înțeles că și creditele acordate prin bugetul în curs au fost reduse cu 19.834,727 lei 33 bani, față cu acelea din exercițiul precedent.

După natura serviciilor, cheltuielile se descompun astfel:

Datoria publică	22.882,044-93
Ministerul de resbel	9.335,951-12
„ „ finance	6.077,286-34
„ „ culte	5.637,674-16
„ „ interne	4.268,855-20
„ „ lucrări publice	1.226,639-82
„ „ justiție	1.595,227-80
„ „ domenii	1.137,360-50
„ „ externe	526,997-49
Consiliul de ministri	13,550—
Cheltuieli extraordinare neprevădute în buget	16,750-88
Totalul plăților lei	52.718,138-24

Este de observat că la toate ministerele, plățile au fost mai mici decât în perioada corespunzătoare a anului trecut, ținând negreșit seamă de economiile realizate; la ministerul de finanțe, ele se presintă cu un spor de 1.055,501 lei și la lucrările publice cu 229,944 lei, dar acest spor este numai aparent, căci în realitate este numai o transportare de cifre dela un capitol la altul. În bugetele anilor trecuți, pensiunile de serviciu și recompensele naționale figurau la datoria publică, iar serviciul de navigațiune în bugetul ministerului de finanțe; anul acesta pensiunile figurează la ministerul de finanțe și serviciul de navigațiune la lucrările publice.

De aceea plățile pentru datoria publică prezintă în aceste patru luni o diferență în minus, pe când la ministerele de finanțe și lucrări publice avem o diferență în plus.

În resumat, situațiunea încasărilor față cu plățile se presintă astfel:

Incasările efectuate în primele patru luni ale exercițiului curent, împreună cu acelea efectuate în anii trecuți pe seama acestui exercițiu și cu veniturile extraordinare neprevădute în buget lei	57.543,059-98
Plăți efectuate	52.718,138-24
Excedent de încasări	4.824,921-74

În luna August încasările Tesaurului au mers și mai bine; astfel după conturile provisorii ele se urcă aproximativ la 20.800,000 lei, iar plățile numai la 10.500.000 lei, de unde va rezulta un excedent de 4.300,000 lei, care, adăogat la acela de 4.824,921 lei arătat mai sus, ne va da la 31 August un excedent bănesc de aproape 9 milioane.

În Septembrie, încasările au continuat de a fi superioare anului trecut și excedentul va fi sporit, așa în cât Tesaurul va intra în lunile de toamnă cu o rezervă de fonduri mai mult decât suficientă pentru plățile datoriei publice.

Urcarea etalonului la Banca Angliei. Din London se telegrafiasă, că în urma exportului de aur din America a devenit probabilă (pe Joi 24 Oct. a. c.) urcarea etalonului băncii Angliei, care de present e de 3% (față cu 4% din aceeași epocă a anului trecut și cu 4% la Berlin.) Această urcare a etalonului însă n'a urmat.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Din raportul publicat de ministerul de agricultură la 15 Oct. a. c. dăm și noi următoarele: În jumătatea primă a lunii Octobrie timpul a fost ploios. În toate părțile țării a ploaie de ajuns, așa că sămănăturile de iarnă au răsărit și s'au dezvoltat în mod multămitor. Din unele părți au încurs plângeri asupra daunelor cauzate de șoareci și insecte, dar e speranță că timpul favorabil va rebonifica aceste daune. Culesul encuruzului și al viilor, precum și scoaterea napilor și a cartofilor sunt pe sfârșit. *Recolta cucuruzului* e bună, pe alocurea chiar foarte bună. *Cualitatea napilor de zahăr și de nutreț* e excelentă. Conținutul de zahăr al napilor de zahăr e în general mijlociu. *Recolta tutumului* a fost bună, cu excepțiunea acelor locuri unde a căzut grindină. Lipsa de nutreț se simte. *Pășunile* s'au reînnoit în urma ploilor. Cuantitativ recolta din anul acesta e mai bună ca cea din anul trecut.

*

Nouile tarife germane. — În sferile oficiale din Berlin a început să se reflecteze asupra caracterului reacționar al noului regim comercial și după informațiunile ziarelor autorizate, se pare că guvernul german este dispus a căuta o formulă de conciliare.

Se desminte, este adevărat, declarațiunea d-lui de Bülow relativă la revisuirea probabilă a proiectului de tarif vamal, dar presa germană confirmă, pe de altă parte, discursul ținut de ministrul comerțului la Dieta comercială germană, în care ministrul, de și a afirmat necesitatea politică de a acorda o protecțiune mai mare agriculturii, a zis că chestiunea este de a se ști până la ce punct această protecțiune trebuie să se întindă și că, în definitiv, se va găsi mijlocul de a concilia toate interesele.

Este permis de a crede, că atitudinea puterilor streine a contribuit întru cât-va la acest reviriment. Germania a trebuit să reflecteze mult asupra reprezentațiunilor ce i s'au făcut de guvernul austro-ungar, imediat după publicarea proiectului de tarife vamale, și ea chibzuește o soluțiune mixtă, care să nu compromită relațiunile sale politice exterioare.

Se poate deci crede că proiectul va fi amendat, indulcit, dar este afară de îndoială că el nu va constitui mai puțin o atingere serioasă a principiului libertății comerciale.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Ceres“, societate comercială pe acțiuni. Conspectul operațiunilor dela 1 Iuliu până în 30 Sept. 1901. *Debet*: Cassa K 26,146·20; *Produse* K 15,952·90; *Cont-Curent* K 24,091·52; *Utensilii* K 579·80; *Diverse* K 1836·68; *Spese* K 544·90. *Credit*: Cassa K 21,822·23; *Produse* K 6708·22; *Cont-Curent* K 22,621·81; *Diverse* K 9899·74; *Fond de rezervă* K 100—; *Capital de acți* K 8000—.

*

Filiala Băncii austro-ung. în Panciova — după cum anunță „Bud. Korr.“ — își va începe activitatea Luni la 28 Oct. a. c.

*

Insoțirile de credit și economii sistem Raiffeisen din Transilvania. La 26 Septembrie a. c. s'a ținut aici în Sibiiu adunarea generală a

„Reuniunii insoțirilor de credit și economii sistem Raiffeisen“, căreia aparțin, precum se știe, aproape toate insoțirile săsesci de această natură din Transilvania.

Din raportul anual pe 1900 prezentat de directorul Reuniunii, Dr. Karl Wolff, reese, că la finea anului 1900 au existat în total 80 de insoțiri de credit și economii și 5 insoțiri de pivniță, lângă cari s'au mai întemeiat în 1901 4 insoțiri noue, astfel că de present numărul insoțirilor aparținătoare Reuniunii este de 89. Revirementul anului 1900 se cifrează cu K 7.082,751·96, față de K 6.359,401·09 în 1899.

Posițiile principale ale bilanțului pe 1900 sunt următoarele: *Active*: Impr. pe cambii K 1.674,174·57 (crescere K 17.781·85); Imprumuturi pe obligațiuni K 1.514,153·72 (crescere K 226,430·60); alte imprumuturi K 131.311·11 (crescere K 90.949·94) etc. Totalul activelor K 3.541,380·98 (crescere K 361,680·39). *Passive*: Capitaluri fundamentale K 157,493·69 (crescere K 48,788·19); *Depozite spre fructificare* K 1.799,126·07 (crescere K 280,783·45); *Imprumuturi* K 1.344,103— (crescere K 63,107—); *Fond de rezervă* K 136,998·31 (crescere K 27,376·62). *Profit curat* K 37,682·65 (crescere K 416·77).

Numărul deponenților a crescut cu 1103 la 6694, acela al debitorilor cu 447 la 14156.

*

„Sentinela“ institut de economii și credit ca societate pe acțiuni, cu începere dela 1 Octobrie a. c. acoardă avansuri pe marfă (cereale), prin care ram de operațiune phasează o parte din capitalurile sale în imprumuturi mai mobile.

*

„Unirea“ asociațiune de credit și economii, societate pe acțiuni în Vad a convocat pe 27 Octobrie a. c. n. o a doua adunare generală cu următoarea ordine de zi:

1. Aprobarea concludului adunării generale dela 25 Septembrie 1901 referitor la destituirea a 5 membri vechi și alegerea altora în direcțiune.

2. Modificarea § 51 din statute.

3. Raportul comitetului de supraveghiere referitor la rezultatul scontrării efectuite la 7 și 8 Octobrie a. c.

4. Primirea regulamentului pentru membrii direcțiunii și funcționari, propus în ședința dela 25 Septembrie a. c.

Trageri la sorți.

Losuri p. regularea Tisei (4%) d. a. 1880.

(Tragerea 53 de serii și numere din 1 Oct. 1901).

Au eșit la sorți următoarele 36 serii: 57 59 275 557 777 1133 1161 1232 1404 1619 1668 1808 1923 1984 1999 2050 2222 2310 2418 2723 2964 3008 3200 3205 3245 3272 3290 3299 3390 3426 3570 3728 3949 4150 4239 4346, dintre cari cu câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K
1161	4	2000	3570	47	2000
1984	34	2000	3728	93	180000
3290	48	2000	4346	59	2000

Celelalte losuri din seriile înșirate se vor rescumpăra cu câte K 240—. Rambursarea ab 2 Ian. 1902. Tragerea proximă la 1 Apr. 1902.

Losuri Braunschweig de 20 taleri.

(Tragerea 115 de premii din 30 Sept. 1901).

Din următoarele 51 serii sortate la 1 Aug. a. c.: 201 301 419 519 565 786 891 929 1223 1344 1634 1807 2027 2432

2484 2650 2664 2821 2864 2941 3079 3193 3617 4123 4209 4265
4392 4466 4831 5170 5293 5442 6339 6916 7130 7131 7236 7267
7873 8289 8508 8540 8565 8662 8703 8782 8954 9024 9079 9416
9967 au câștigat:

Seria Nr.	Mrc.	Seria Nr.	Mrc.	Seria Nr.	Mrc.	Seria Nr.	Mrc.				
565	24	300	1634	38	90000	2941	48	300	7873	25	4500
786	39	300	2432	29	6000	3079	35	300	7873	28	300
891	38	210	2432	38	300	3193	38	300	8508	33	300
1344	1	210	2650	15	300	4466	26	300	8565	34	210
1634	1	210	2864	1	2400	7267	14	210	9416	30	210

Celelalte losuri din seriile înșirate se rescumperă cu câte M. 78. Rambursarea ab 31 Dec. 1901.

Losuri de stat d. a. 1854.

(Tragerea 94 de premii din 1 Oct. 1901.)

Din cele 73 serii sortate la 1 Iul. a. c. (v. „Rev. Econ.” Nr. 26) au câștigat:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K				
141	34	840	971	10	840	1833	5	63000	2950	4	2100
141	50	840	971	16	840	1835	41	840	3026	27	840
291	10	840	994	20	840	1889	9	840	3043	21	840
291	29	840	994	35	840	1889	25	840	3202	3	2100
400	30	840	1041	12	840	2155	1	840	3202	39	840
400	43	840	1041	28	4200	2167	15	840	3202	40	840
458	4	840	1050	10	840	2345	50	840	3202	50	840
458	25	840	1050	21	2100	2371	10	840	3360	1	840
458	31	840	1098	6	840	2371	43	10500	3521	4	840
458	48	4200	1174	44	840	2578	42	840	3741	24	840
824	6	840	1200	38	840	2578	50	840	3797	26	840
824	11	2100	1286	35	840	2656	36	840	3797	30	4200
824	17	840	1428	3	840	2770	16	4200	3830	32	840
839	1	840	1428	34	840	2770	24	840	3850	2	840
839	48	840	1598	29	840	2786	1	2100	3850	9	4200
910	18	840	1764	19	840						

Celelalte losuri din seriile sortate câștigă câte K 630.—. Rambursarea (minus 20% dare) ab 31 Dec. 1901. Tragerea proximă la 2 Ian. 1902.

Losuri Rudolf.

(Tragerea 75 de serii și numere din 1 Oct. 1901.)

Au eșit la sorți următoarele 49 serii: 9 75 93 109 177 232 392 493 514 660 685 1016 1104 1240 1311 1827 1837 1916 1982 1998 2084 2281 2418 2565 2626 2642 2705 2724 2863 2932 3008 3058 3064 3093 3145 3234 3245 3283 3336 3344 3422 3449 3462 3489 3533 3541 3554 3653 3782 din cari cu câștiguri mai mari:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K				
9	8	100	1016	3	100	2565	24	60	3245	29	400
75	2	100	1016	20	60	2626	14	60	3245	46	60
75	22	200	1104	9	700	2642	29	60	3336	47	200
75	37	60	1104	19	60	2724	29	60	3344	23	20000
109	26	4000	1104	40	200	2724	34	100	3344	39	100
109	39	60	1311	35	60	2932	21	60	3422	50	60
177	38	100	1827	35	60	3008	42	700	3449	35	60
232	16	60	1837	28	100	3058	8	100	3489	5	60
493	13	60	1916	12	100	3093	22	60	3541	6	200
493	28	60	1998	17	60	3093	29	60	3541	29	100
493	32	400	1998	27	60	3145	13	60	3653	45	100
660	1	60	2084	9	200	3145	35	100	3782	16	2400
685	25	100	2565	8	60						

Celelalte losuri din seriile sortate câștigă câte K 24.—. Rambursarea (minus 20% dare) ab 2 Ian. 1902. Tragerea proximă la 1 Aprilie 1902.

Losuri Pálffy.

(Tragerea 56 din 16 Sept. 1901.)

Au câștigat:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
2425	420	43977	420	55305	420	79012	420
4755	84000	44045	420	60272	840	81232	420
8389	420	45713	420	64110	420	86460	420
17118	840	55096	8400	67478	420	88374	4200
24549	420	55181	420	71994	420	89609	420

Alte 3980 losuri au câștigat câte K 136-50. — Rambursarea (minus 20% dare) ab 15 Martie 1902. Tragerea prox. la 15 Sept. 1902.

Losuri sêrbesci (2%) à 100 fr. d. a. 1881.

(Tragerea 91 din 15 Oct. 1901.)

Au eșit la sorți următoarele 22 serii: 10 24 100 249 562 1175 1489 1623 1943 2280 4480 4669 4681 4730 4814 5105 5206 5382 5398 5596 5695 6505 din cari cu câștiguri mai mari:

Seria Nr.	Franci	Seria Nr.	Franci	Seria Nr.	Franci			
249	22	500	5206	18	1000	5596	20	8000
562	29	500	5206	40	275	5596	46	500
1623	2	4500	5332	49	275	5695	11	1000
4669	35	8000						

Celelalte losuri din seriile înșirate câștigă câte 100 fr. Rambursarea ab 15 Nov. 1901.

Losuri turcesci (3%) à 400 fr. din 1870.

(Tragerea 190 din 1 Oct. 1901.)

Au câștigat:

Nr.	Fr.	Nr.	Fr.	Nr.	Fr.	Nr.	Fr.
2643	1000	391809	1000	703269	1000	1295647	1000
10363	1000	423652	1250	745338	1000	1316800	2000
27074	1250	468167	1000	755158	1250	1358909	300000
27075	1250	470428	10000	769429	1250	1358910	1250
72366	10000	470430	1000	1049574	1000	1534763	1000
72367	1000	503837	1000	1062211	1000	1545312	1000
87037	1000	562280	1000	1089980	1000	1641708	1000
130421	1000	563445	1250	1157044	1000	1641710	1000
183361	2000	641272	1000	1177132	25000	1663535	2000
303679	1000	646261	2000	1200050	1250	1802985	1250
351716	2000	660870	1000	1252602	1250	1808740	1000
384683	2000	668037	1000	1259836	1000	1886215	1250
391806	1000	668038	1250				

Alte 750 losuri au câștigat câte 400 fr. Rambursarea (cu 58% ale câștigului) ab 1 Nov. 1901.

Calendarul săptămânei.

(27 Oct. — 2 Novembre st. nou.)

Țile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	27 Sabina	14 (+) Cuv. Paraschiva
Luni	28 Sim. și Iuda	15 Muc. Lucian
Marti	29 Narcis	16 Muc. Longin
Merc.	30 Claudiu	17 Păr. Osiu
Joi	31 Wolfgang	18 S. Ap. și Ev. Luca
Vineri	1 Nov. T. S.	19 Prorocul Ioil
Sâmb.	2 Pom. Rêpos.	20 Muc. Artemiu

Trageri la sorți.

Novembre 2: Losuri de Stat 1860 5% (tr. de numere). Impr. cu pr. urbane vieneze. Losuri Crucea roșie ital. (tr. de premii și serii). Losuri Oldenburg 3%. Losuri Braunschweig (tr. s.). Losuri Finlandeze (tr. câștig).

Scadența cupoanelor.

Novembre 1: Renta com. 4¹/₁₀% bil., fl. 2-10. Losuri de Stat 1860. 5% fl. 2— și fl. 10—. Oblig. rurale Croato-Slavone și ung. 4% fl. 2—. Priorit. navig. dunărene 4% Marce 8—. Priorit. Austr. Nordwestbahn 5% fl 5—. Priorit. Südbahn 4% M. 8—. Oblig. com. Banca centr. hip. C. d. p. ung. 4 și 4¹/₂% K 2 și fl 4-50. Scrisuri fonciare Bodencredit Sibiiu 6% fl. 3— Scrisuri fonc. Sparcassa Sibiiu 4%, em. III. fl. 2-50. Scrisuri fonciare Inst. fonciar ung. 4% fl. 2—. Seris. fonc. C. d. p. cap. Bpesta 4 și 4¹/₂% K 4 și fl. 2-25. Scrisuri fonciare Banca hip. ung. Bpesta 4¹/₂% fl. 2-25. Scrisuri fonciare Instit. fonc. regnic. ung. 4¹/₂% fl. 2-25.

